

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันทั่วโลกกำลังตื่นตัวและมีการรณรงค์เกี่ยวกับการใช้ยาในทางที่ผิดเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา (กรมพลศึกษา. 2536 : 2) นับได้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์เป็นอย่างมาก และเป็นปัญหาที่ทั่วโลกกำลังหวั่นวิตกหาทางป้องกันแก้ไขอย่างรีบด่วน ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ 3 ด้านใหญ่ คือ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาด้านการเมือง เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาสังคมที่รัฐบาลกำลังประสบอยู่คือ การแพร่ระบาด และการคุกคามของสารเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 1) ยาเสพติดที่เป็นปัญหายู้งตั้งเดิมมี 5 ชนิดด้วยกัน คือฝิ่น (Opium) เฮโรอีน (Heroin) กัญชา (Marihuana) ยาบ้า (Methamphetamine) และสารระเหย (Inhalants or Volatile Substances) ปัจจุบันสถานการณ์กลุ่มยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีน หรือที่เรียกชื่อว่า ATS (Amphetamine - type Stimulants) มีการแพร่ระบาดอยู่ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นอเมริกา ยุโรป อเมริกาใต้ ออฟริกา และที่เป็นปัญหามาก คือ ในออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รวมทั้งในเอเชีย ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคนี้ที่มีปัญหาการแพร่ระบาด ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านมีปัญหาการแพร่ระบาดน้อยมาก (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. 2542 : 3) จึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2537 – 2541) ปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้ารายใหม่ทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจาก 60 คน เมื่อปี 2537 เป็น 4,178 คน ในปี 2541 หรือ 70 เท่าตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.). 2542 : 58) และจากการประเมินสถานการณ์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการ ปปส. ปรากฏสภาพปัญหาและแนวโน้มของปัญหาว่า จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศในภาพรวม คาดว่ามีประมาณร้อยละ 2 ของ

จำนวนนักเรียนทั้งหมด และหากไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการจัดการแก้ปัญหา ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศชาติได้ คือ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมาก ผู้ใช้ยาเสพติดต้องสูญเสียเวลาและเงินทองเพื่อให้ได้มาซึ่งยาเสพติด กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของครอบครัวและเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องใช้งบประมาณในการแก้ไขป้องกันและปราบปรามเป็นจำนวนมาก

ผลกระทบต่อสังคม ปัญหายาเสพติดมักก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ปัญหาโสเภณี ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว มักมีสาเหตุมาจากปัญหายาเสพติดด้วยเสมอ นับว่าเป็นสาเหตุทำลายความสงบสุขของสังคมระดับชาติประการหนึ่ง

ผลกระทบต่อปัญหาทรัพยากรและความมั่นคงของประเทศ ประเทศชาติที่มีความมั่นคงจำเป็นต้องมีกำลังคนที่มีคุณภาพ ประชากรที่ติดยาเสพติดย่อมเป็นบุคคลที่ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดแรงจูงใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โอกาสที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าย่อมเป็นไปได้ยาก ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในที่สุด

รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ปัญหาอย่างจริงจังเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติด ได้วางมาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด แต่ก็ไม่ทำให้จำนวนของผู้ติดยาเสพติดน้อยลง จากข้อมูลของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยที่ทำการสำรวจผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2538 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ รวมทุกภาค จำนวนทั้งสิ้น 71,666 คน (สำนักงานคณะกรรมการ ปปส. 2541 : 4) และจากการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาได้ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา กองวิเคราะห้วัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการ ปปส. และกระทรวงศึกษาธิการ ดำรวจยาบ้าในสถานศึกษา (ตุลาคม 2539 - กุมภาพันธ์ 2540) ด้วยวิธีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะนักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศจำนวน 118,375 คน พบว่ามีนักเรียนที่ใช้ยาบ้า จำนวน 1,375 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 ในจำนวนนี้ เมื่อคิดจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ภาครัฐทั่วประเทศ 2,420,365 คน จะเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้ ยาบ้าถึง 25,898 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.07 (สำนักงานคณะกรรมการ ปปส. 2541 : 5)

สารเสพติดที่นักเรียนนักศึกษาใช้ยามากที่สุด คือ กัญชา 36,704 คน สารระเหย 22,740 คน ยาบ้าและเฮโรอีน 12,299 คน คังคาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ จำแนกตามภูมิภาค

ภาค	เฮโรอีน	ฝิ่น	ยาบ้า	กัญชา	สารระเหย	รวม
เหนือ	1,719	47	-	1,378	1,824	4,968
ตะวันออกเฉียงเหนือ	57	-	7,114	31,243	14,959	53,273
กลาง	432	-	1,976	2,086	2,990	7,360
ใต้	15	-	-	937	1,429	2,381
กรุงเทพมหานคร	986	-	-	1,060	1,538	3,584
รวม	3,209	47	9,090	36,704	22,740	71,666

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ส. : 5

กรมสามัญศึกษา มีหน้าที่จัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ มีนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชน ช่วงอายุ 12 –18 ปี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 2,549,639 คน ซึ่งจากจิตวิทยาวัยรุ่น กล่าวว่า ในช่วงอายุดังกล่าวจะเผชิญการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยรุ่นระยะกลาง อันเป็นวัยปัญหาสำคัญที่สุด วัยนี้เป็นวัยที่อารมณ์ของเด็กจะแปรปรวนตลอดเวลา ชอบลอง กลุ่มเพื่อน (Peer group) มีอิทธิพลมาก ซึ่งเรียกว่าวัยพายุคุกคาม ต้องการความรักความเข้าใจ และคำปรึกษาจากครอบครัว ดังนั้น เยาวชนช่วงอายุดังกล่าวจึงเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ในทางที่ผิดมากที่สุด (ประทุมรัตน์ เจริญไพศาล. 2541 : 1) และพบว่า การแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษานั้นมีจำนวนสูงขึ้นและสารเสพติดที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2541

(กรมสามัญศึกษา. หน่วยงานพิเศษ. 2542 : 1) ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ ใช้สารเสพติด

ประเภทสารเสพติด	จำนวน
ยาบ้า	4,618
บุหรี	15,558
สุรา	4,194
เฮโรอีน	473
กัญชา	337
สารระเหย	1,037
ยากล่อมประสาท	42
เหล้าแห้งและอื่น ๆ	280
รวม	26,539

ที่มา : กรมสามัญศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542 : 1

ในปีการศึกษา 2538 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 114,775 คน มีครู 7,359 คน (สำเร็จ แยม โภคิ. 2538 : 13) สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 29 โรง มีครู 1,461 คน และนักเรียน 25,625 คน จากข้อมูลการแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้สำรวจข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาต่าง ๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 16 อำเภอ จำนวน 483 โรงเรียนทุกสังกัด ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่าโรงเรียน 79 โรงเรียนมีปัญหาสารเสพติดเป็นโรงเรียนในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา 50 โรงเรียน และอีก 29 โรงเรียนอยู่กระจายตามอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนนักเรียนที่ใช้สารเสพติดมีจำนวน 62 คน เป็นชาย 54 คน หญิง 8 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 อยู่ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา (สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ส. 2538 : 58) และจากข้อมูลของผู้เข้ารับการรักษาการติดยาที่

โรงพยาบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2537-2539 พบว่ามีนักเรียนนักศึกษา รวมอยู่ด้วย ทุกปีและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ พ.ศ. 2537 มี 59 คน พ.ศ. 2538 มี 165 คน และ พ.ศ. 2539 มี 205 คน และจาก ข้อมูลนักเรียนนักศึกษาที่ถูกส่งตัวมาดำเนินคดีที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เฉพาะคดีที่เกี่ยวกับยาเสพติดในปี พ.ศ. 2538 มี 241 ราย ใน พ.ศ. 2539 เพิ่มขึ้นเป็น 338 ราย (สำเนา แฉมโสภี, 2539 : 5) สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ได้รายงานจำนวนนักเรียนที่ใช้สารเสพติดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปยังกรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 พบว่านักเรียน มีประสบการณ์การใช้ยาบ้า 69 คน บุหรี่ เหล้า 125 คน มีนักเรียนที่ติดยา ยาบ้า 26 คน บุหรี่ เหล้า 46 คน (สศจ.พระนครศรีอยุธยา 2542) จากสถิติข้อมูล ที่ปรากฏ แสดงให้เห็นถึงปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน โรงเรียนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นปัญหาที่น่าห่วงใยมาก

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ความรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ดูเหมือนจะเป็นหน้าที่ของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้โดยผ่านหน่วยงานระดับปฏิบัติต่าง ๆ เช่น กรมตำรวจ สถานศึกษา ปัญหาเรื่องยาเสพติดมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง จนทำให้ไม่มีหน่วยงานใดจะเข้ามารับผิดชอบแต่เพียงลำพังได้ ดังนั้นการแก้ปัญหาก็ให้ได้ผลในทางปฏิบัติ อย่างเป็นทางการ รัฐจะต้องประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และองค์กรของชุมชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดมากขึ้น องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรของชุมชนหน่วยงานหนึ่งที่ควรมีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาที่อยู่ในเขตขององค์กรการบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์กรการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและ คนพิการ นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ที่จะให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อน หย่อนใจ และสวนสาธารณะ ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจกรรมสหกรณ์ ส่งเสริมให้มี อุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ส่วนอำนาจหน้าที่ ในการควบคุมดูแลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้อำนาจแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะราชการส่วนท้องถิ่น และประธานกรรมการ บริหารในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (กระทรวงมหาดไทย, 2538 : 93) ซึ่งกิจการที่ถือว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพที่กำลังเป็นปัญหาใน ทุกเขต องค์กรการบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีปัญหาเสพติดอยู่ในระดับรุนแรง กล่าวคือ เป็นแหล่งค้าปลีก และ ยังเป็นแหล่งแพร่ระบาดที่สำคัญอีกด้วย พื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรงจำแนกได้ดังนี้.

1. พื้นที่รุนแรงคือ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล อำเภอบางปะอิน อำเภอลาดบัวหลวง และอำเภอมั่นขวัญน้อย
2. พื้นที่ปานกลางคือ อำเภอนครหลวง อำเภอบางไทร อำเภอบางบาล อำเภอบางปะหัน อำเภอผักไห่ อำเภอเสนา และอำเภออุทัย
3. พื้นที่เบาบางคือ อำเภอบางซ้าย อำเภอมหาราช และอำเภอบ้านแพรก

(แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2543 : 10-11)

จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญเร่งด่วน องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่สำคัญของชุมชน สามารถใช้ทั้งอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและความเสียสละมีส่วนร่วม เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับสถานศึกษา ตามหลักแนวคิดการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้ยาเสพติดให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีทรัพยากรที่สำคัญทั้งทางด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ จากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่ รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บเอง รายได้ซึ่งหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่จัดเก็บให้ และรายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือการจัดสรรให้โดยหน่วยงานของรัฐ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จากแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2543 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งงบประมาณในการดำเนินการด้านป้องกันยาเสพติดไว้ จำนวน 3,457,550 บาท ด้านปราบปรามจำนวน 205,000 บาท และด้านการบำบัดฟื้นฟู 35,000 บาท รวมงบประมาณทั้งสิ้น 3,697,55 บาท (แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2543 : 25) จะเห็นว่าเงินงบประมาณในด้านการป้องกันยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 93.50 ของงบประมาณที่ใช้ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งหมด แต่งบประมาณดังกล่าวก็นับว่ายังน้อย เมื่อเทียบกับความจำเป็นเร่งด่วนหรือการใช้งบประมาณในด้านอื่น ๆ เนื่องจากปัญหาอุปสรรคหลาย ๆ อย่างรวมทั้งแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความชัดเจน มักจะมองการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยเน้นเรื่องโครงสร้างพื้นฐานมากเกินไป ทำให้ละเลยต่อการพัฒนาชุมชนด้านอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การคุ้มครองดูแล (ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2542 : 136) ในด้านการป้องกันยาเสพติดก็ยังขาดผลการศึกษาที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การมีบุตรที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาที่ต้องการทราบจากการศึกษาค้นคว้า

1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดในโรงเรียนระดับใด
2. ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่นำมาศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การมีบุตรที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีส่วนร่วมในการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา
2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นและระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมีส่วนร่วมในการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบล เกิดความตระหนักและตื่นตัว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

5. ผลของการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาเพื่อการวางแผนในการดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาปลอดยาเสพติดตลอดไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 133 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น 2,990 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตามชั้นภูมิเลือกกลุ่มตัวอย่างจากระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 5 ระดับชั้น ระดับชั้น 1, 2, 3 มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างละ 3, 3 และ 4 แห่งตามลำดับใช้ทั้งหมด สำหรับระดับชั้น 4 และ 5 มีจำนวน 8 และ 115 แห่งตามลำดับ สุ่มโดยการจับสลากมาระดับชั้นละ 4 และ 5 แห่งตามลำดับ รวมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จำนวน 444 คน จากนั้นทำการสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การมีบุตรที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดการมีส่วนร่วม 5 ลักษณะ คือ มีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ในการวางแผน ในการปฏิบัติงาน ในการติดตามผล และในการควบคุมความประพฤติ โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมแต่ละลักษณะเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง และ สูง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การที่บุคคลรู้จักป้องกันตนเองจากปัญหาต่างๆ อันรวมไปถึงปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งบุคคลที่มีภูมิคุ้มกันจะต้องมีคุณลักษณะ ตามองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1. มีความนับถือตนเอง
2. ประสบความสำเร็จ
3. มีความรู้สึกร่มมั่น
4. มีความเคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล
5. มีทักษะส่วนบุคคล และทักษะทางสังคม
6. มีทักษะในการประกอบอาชีพ

2. การสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด หมายถึงการจัดกิจกรรมซึ่งกำหนดขึ้นเป็นโครงการเพื่อนำไปปฏิบัติ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่จะสร้างให้เกิดภูมิคุ้มกันในตัวนักเรียน

3. การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานกิจการนักเรียนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้ก้าวหน้า ประสบผลสำเร็จ และส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี อันจะมีผลไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้า และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวนักเรียนเอง

4. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

5. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกโดยตำแหน่ง คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกโดยการเลือกตั้ง คือ ราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. การมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามผล การมีส่วนร่วมในการควบคุมความประพฤติ ในการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด

6.1 การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินกิจกรรมสำรวจสภาพปัญหา, สำรวจความต้องการ และประชุมชี้แจง

6.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เสนอความคิดเห็น กำหนดรายละเอียดของกิจกรรม

6.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสละแรงงาน , เงิน , วัสดุอุปกรณ์ หรือมีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่รัฐและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนและประสานงานกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในการจัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกัน

6.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามผล หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตรวจสอบการดำเนินงานการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดที่ได้ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนรายงานผล

6.5 การมีส่วนร่วมในการควบคุมความประพฤติ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการสอดส่อง ดูแล เฝ้าระวังมิให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด

7. ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือยาใดก็ตาม ซึ่งเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกาย โดยการฉีด การสูบ การกิน การดื่ม หรือโดยวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานานหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่ผู้เสพ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

7.1 ผู้เสพยามีความต้องการที่จะเสพยาชนิดนั้นต่อเนื่องกันไป

7.2 ผู้เสพยาจะต้องเพิ่มปริมาณยาที่เคยใช้ให้มากขึ้น

7.3 มีอาการติดยาทั้งร่างกาย และจิตใจ

8. ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การแบ่งองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 ชั้นที่ 3 ชั้นที่ 4 ชั้นที่ 5 โดยยึดตามเกณฑ์รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

9. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม หมายถึง ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติดขึ้นอยู่กับ เพศ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับ อายุ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับสถานภาพการสมรสของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับการมีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ใน โรงเรียนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

7. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันการใช้ยาเสพติด ขึ้นอยู่กับระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา